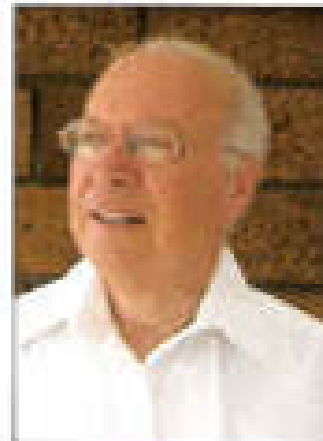

עם הפנוי לאחר...

שנה טובה

60 שנות חקיקה ויחסי עבודה 1948 - 2008

סוגית: ד"ר סוסי נויך

מלאות שישים שנה למדינה ערכו ד"ר סוסי נויך וד"ר חוקר המגזר הוותיק סוסי נויך, אלו נעשו בתחומים שונים: מדיניות, פוליטיקה, תרבות, ספרות, ועוד. תחום ששאבי אוניו ויחסי עבודה וחקיקה לא זכה לסיכום.

אנו מוקדים למלא, ולו גם באופן חלקי, את החסר. מאמר זה כולל סקירה של האירועים המרכזיים ואת ההתפתחויות החוקריות בתחום יחסי עבודה, חוקי עבודה ומסלול עבודה במהלך 60 שנות המדינה.

המאמר מנסה את הצעדים הגדולים והמשמעותיים וסוקר את כבוד הדרך הארוכה, שבמקביל לה - הלך והתפתח תחום כהול ששאבי אוניו בישראל, במדה העשייה ובאקטיביות ואשר חובק בנוסף גם את תועם ההדרכה והלמידה הארגונית, את תועם היעוץ הניהולי והפיתוח הארגוני, ואת עולם הלמידה המחקר וההכשרה בתחומים אלה, שכולם שואבים מהדע ומהניסיון המתפתח בעולם הרחב.

לא כל האירועים זכו להתחזקות; לא סתם ולא אפשרו לעשות זאת. מפאת ריבוי האירועים, נאלצנו לסתוב על כל אחד מילים ספורות בלבד.

האירועים נסקרו וכתבו בסדר כרונולוגי - על עיר הזמן: 1948 - 2008.

ד"ר סוסי נויך, מרצה בכיר במכללה האקדמית עסק ירוקל ויועץ בכיר לניהול ששאבי אוניו.

המרת מערכת הודו מקרב לב לדיד סוסי נויך, שינסמל דאיו לעיון חסר בגבוי 60 שנות... כל הכבודות.

1948

לאחר הקמת מדינת ישראל בשנת 1948, החלה תקופה חדשה בחיי העבודה בארץ. כבר הממשלה האמיתית, שהוקמה ב- 14.5.1948, הקימה משרד מיוחד לעבודה והוא נקרא "משרד העבודה והביטוי", עם כינון הממשלה הראשונה הוא נקרא "משרד העבודה". בהקמתו אימץ המשרד את המסמכים החוקיים והנהלים שחיו בתוקף בתקופת המנדט בישוב היהודי לפני קום המדינה ובמסגרת הסוכנות היהודית והועד הלאומי, ועל פי הסכמי עבודה שנעשו בין הסוכנות העובדים והתאחדות בעלי התעשיות, עם החלת חוק הביטוח הלאומי הוסב שמו ל"משרד העבודה והביטוח הלאומי" ולאחר מכן, על פי החלטה מיוחדת, נקרא "משרד העבודה", שמשמעותו כוללת גם ביטוח לאומי.

1949

עם כינון הממשלה הקבועה הראשונה בשנת 1949, החלה הממשלה בתבונן מערכת של חוקי עבודה, שבחלקם נועדו לתת משמקה חוקית להסדרים והנהגים קיימים ובחלקם היו חדשים. על פי מערכות חוקי עבודה מתקומות אמנות והסלעות ארגון העבודה הבינלאומי (I.L.O.), מהממשלה הראשונה (מארכ 49') ועד הממשלה השביעית (נובמבר 53') ביחנה **טלחה** שאיר בתפקיד שרת העבודה, לימים כיהנו בתפקיד: **מרדכי משי, מנחם יוסטל, יואל אלון, יוסף אלמטי, יצחק רבין** ואחרים.

חוק חוקי חייילים משוחזרים (החורה לעבודה), שהיה ראשון חוקי העבודה שנתקבלו על ידי הכנסת, חוק זה נועד להסדיר את זכויותיהם של העובדים שעיבדו את מקום עבודתם והתגייסו למלחמת השחרור.

בחודש יוני נחתם ההסכם הקיבוצי הראשון במשק, לעובדים במפעלי המחבת ההסכם קבע כללים ארציים שיונהגו במפעלים בענף המחבת, ונכללו בו סעיפים בנושאי שכר, ריוה, חוספת יוקר, חוספת משפחתית, פיווג מקצועי לעובדים, תשלום סקרמות, נהלים לניהול מרס קיבוצי, יישוב חילוקי דעות באמצעות ועדה פריטטית ועוד. ההסכם שימש דוגמה להסכמים אחרים רבים במשק.

פרצה שביתת אהרה נגד הורדת תוספת היתור. מפלגות מפ"ם ומק"י השביתו כ-2,000 פועלים בנמל חל אביב ובמפעלי סוכה ובנין.

1950

רכבות פועלים ששבתו מעבודה לרוב האחד במאי יבאו לעבודות ביצורים ביישובי הספר.

בחודש יולי נענתה ממשלת ישראל לודישת הסופטים, והחליטה על העלאת שכרם בשיעור ממוצע של 50%. החלטה התקבלה זמן קצר לאחר שגנני הסופטים איימו להשבית את מערכת המשפט בישראל. בשנים שלאחר מכן העברה הסמכות לקביעת שכר הסופטים לרד הכנסת.

שביתה כללית במשך שבוע. הסיבה: מחירי החלבשה וההנעלה הישמו תחת פיקוח מלא.

1951

בגלל מחסור במצרכים חיוניים ובעקבות אספקה לקויה של תוסרי גלס, נוצר "שיוק שחור" של מצרים ומצרכים. ההסתדרות ועדי עובדים איבדו את השליטה במפעלים בכל הנוגע לתביעה שכר. החחים הקיבוציים הפכו כלי ריק מתוכן והשכר עלה בתלילות.

נוצר "שיוק עבודה שחור". מפעלים אבטרו לעובדיהם לעבוד 3-4 ימים בשבוע במפעל. וביתור הימים בשבוע לעבוד במקומות אחרים בשכר מוסקע. היו מפעלים ששלמו לעובדים מרביות פיקטיביות ללא קשר למריון ולחפוקה.

נחקקו שני חוקי עבודה: חוק חופשה שנתית, הסבטיח לכל עובד את הזכות לחופשה שנתית בשכר על חשבון מעסיקו; וחוק שעות עבודה ומנוחה, הקובע את משך העבודה ביום עבודה ל - 8 שעות עבודה ו - 47 שעות בשבוע, קובע יום מנוחה שבועי - שבת - לכל עובד בישראל.

על פי החלטת הממשלה הוקם המסן למריון העבודה והייצור, מטרת הקמתו: "פיוע למפעלים לעל ולפתח את המפעל ולשכלל, להעלות את כושרו הטכנילוגי, הניהולי והארגוני, להרבות היסכון, לשפר איכות

חוק הקם המוסד לביטוח לאומי, שהתקד על תפעולה של מערכת הביטוח הלאומי לאנציה המדינה.

מדינת ישראל שקמה לעצמאותה לא תשא בתוכה עוני ומליצה המביישים חיי אדם, לא תשא בתוכה אפשרות שהשעה המאוחרת ביותר בחייה של האם תהיה מלווה בצער ועוני. מדינת ישראל לא תשא בתוכה אפשרות שאיש ואשה המגיעים לגיל שיבה יקללו את יום הולדתם, הם ישאו את ימי שיבתם בטוחה ובאשרי סוּחן הרפשה שהחברה המדינית, אחת שירותו בעבודתם במשך שנים רבות, ידעו לכלול אותם גם לעת זקנתם - כך אמרה פלחה מאיר, בכהנה כשרת העבודה, ביום קבלת חוק הביטוח הלאומי במסגרת 18.11.53.

עם הקמתו כלל הביטוח לאומי רק שלושה ביטוחים: קנה ושארית, נגעי עבודה, אמהות (דמי לידה ומשק לידה).

ומצוינות, לחוק את כושר החתרות שלו כשוקים, להחיל תפוקה ודוחיות ולחייב לעובדים.

לימים יסוד המסן שני פרטים: פרט קמלן (על שמו של שר האוצר הראשון של מדינת ישראל) שניתן ליהודים, עותים ומפעלים על הישגם אישיים או קבוצתיים בהגברת פריון העבודה והיצור, ופרט העבודה, שניתן על ידי ההסתדרות העובדים הכללית לעובדים מצטיינים.

✓ בחודש ספטמבר פרץ מרד הימאים, במסגרתו פתחו מרבית הימאים בישראל בשביתה כללית. זוהי אחת השביתות הגדולות והעזות של ראשית ימי המדינה. ימאי צי הסוחר הישראלי הביעו לחקים איגוד מקצועי משלהם, מתוך להסתדרות העובדים הכללית. ההסתדרות התנגדה. הימאים הודיעו על סכסוך עבודה ועזבו את האניות.

פועקת פרילי חיפה, בדאסות יוסף אלמורי, נקטה נגדם יד קשה, והחלה לניס ימאים זרים. הימאים הישראליים התנגדו, הסקסדה התערבה והי תמורת קשות, השביתה נמשכה 43 ימים.

1954

✓ בחודש פברואר מתחיל למעול צוות התקמה של הביטוח הלאומי כנוף מלכתי לביטוח סוציאלי. לסיפון המוסד, התשלומים והקצבאות הוחלט שם - בארזיל יחלו לגבות באמצעות מס הכנסה מהמעביד 1.5%, ומשכר של העובד ינכה 1%.

✓ חקקו שני חוקי עבודה: חוק עבודה נשים, שהחליף חוק מנדטורי דומה, וחוק ארגון הפיקוח על העבודה, שקבע את סמכויותיהם וחלי עבודתם של מפקחי העבודה. כך התקבלה פקודת הבטיחות בעבודה שהשאירה לנו ממשלת המנדט, ומטרתה מניעת תאונות בעבודה.

✓ היקם המוסד לבטיחות ומרות. מטרת הקמתו: קידום תנאי הבטיחות והגיות הסקעצית בעבודה. נחתם הסכם עבודה קיבוצי ראשון לענף הטקסטיל שהחליף הסכמים מפעילים קבוע הסדירים ארציים מחייבים.

1956

✓ בחודש פברואר פרצה שביתת הימאים שנמשכה 14 ימים. היצלה: עדכון שכר ותשלום תוספות שכר.

1952

✓ הממשלה הקימה קרן תגמולים למשפחה במילואים, לשכירים בלבד, המבטיחה הנספה בעת טיכו המסועע של כל עובד שמשרת במילואים. עם הקמת המוסד לביטוח לאומי, שילבה הקרן במסגרת המוסד, מאוחר יותר נכללו גם העובדים העצמאיים.

✓ בחודש פברואר החלו פטורים של 1,000 פקדי ממשלה, כל המטורים נודשו לפני 3.5% מקובדיהם.

1953

✓ חקקו שני חוקים: חוק עבודה מקור, אשר החליף את החוק המנדטורי בארז ענין, שהיה מותאם לתנאים הנחשלים יותר של תקופת המנדט; חוק החניכות, המחייב כל אדם המעסיק נשים בגיל 14 - 18, ללמדו מקצוע לפי תכנית מאושרת ובפיקוח רשמי, במקצועות שחוכרו במקצועות חניכות.

✓ הכנסת קיבלה את חוק הביטוח הלאומי. החוק פיצל את ישראל כמדינת רוחת. מהוקף

✓ עסקת חבילה - נחתם הסכם משולש בין הממשלה, הסתדרות העובדים והתאחדות התעשייתים, שקבע את הסדירות הכלכלית.

1961

✓ בחודש מארס פתח ארגון המורים העל יסודיים בשביתה כללית, שהקיפה את כל תלמידי בתי הספר התיכוניים. השביתה נמשכה שמונה שבועות וחשבת, עד אז, לשביתה המורים הארוכה ביותר.

✓ עזיבה נליל חקים את חברת אלרון. החברת, שנחשבת לאחת מחלוצות הריי-טק הישראלית, עסקה בתחומים הקשורים לביטוח, ביחוד בתחום האלקטרוניקה.

✓ בחודש נובמבר פונתה הממשלה ועדת ציפורה לענייני שכר עובדי המדינה (התפרנסה בשם ועדת הורוויץ על שם יורד הוועדה רוד הורוויץ, לימים נגיד בנק ישראל). על הוועדה הוטל לבדוק ולהמליץ על שינויים בכל המגע לסדרי קביעת השכר של עובדי המדינה.

1962

✓ בחודש פברואר הכריז שד האוצר ליי אשכול על 'סדירות כלכלית חושית'. מטרת התוכנית הייתה לחזק את מעמדו של המטק הישראלי על ידי הנברת הייצוא והמגזר הייבוא, וכן לנסות להתקבל לשוק האירופאי המשותף. התוכנית כללה פיתוח גדול (66.6%) בלירה וקביעת שער חליפין חדש לדולר (דולר אחד שווה שלוש ל"י, במקום 1.80 ל"י לפני כן). זו הייתה הפיחת הראשון לאחר ששן שיטת, והיא השפיע על כל חלקי האוכלוסייה. בראייה לאחור, הצעד הכלכלי לא הצליח. הפיחת נסח לעלייה באינפלציה והציעון במאמן החשלושים המספר לגדול. פיתוח בשיפור מה נבנה הביא למיתון, והתוכנית לא השיגה את מטרתה.

✓ עם ההכרה על הפיחת האכזר גם על פתיחת חשיפה, במטרה למצב את הרגעה על תוצרת הארץ, והיא חשפה את התקשייה המקומית לתחרות עם מוצרי ייבוא. בעקבות כך התקמה המועצה הכליונה לענייני חשיפה, בה חשתתפו ציני המעסיקים, החסתדרות והממשלה. נחתם

1957

✓ חקקו שני חוקים: חוק הסכמים קיבוציים, שהסדיר את המעמד המשפטי של הסכמי העבודה הקיבוציים, וחוק ייסוב סמסוכי עבודת, שמועד להגמיד לרשות תפודים כלי עזר לייסוב הסמסוכים ביניהם.

✓ בחודש מאי פרצה שביתה בבית הרושת "אמא", על רקע מחלוקת סביב דרישות השכר של המעלים ורעונה של הרנהלה למסר עובדים, יותר מ-1,600 מועלים השתתפו בשביתה הגדולה ביותר שיוע המטק עד אז. השביתה נמשכה שלושה חודשים והסתיימה בתיווך הממשלה.

1958

✓ חקקו שני חוקים: הגנת השכר, שמטרתו להבטיח לעובדים כי יקבלו מן המעסיק את השכר ואת התשלומים האחרים שהם זכאים להם במועדים, וחוק ההתיישנות, המאפשר, בין השאר, להניח תביעה תוך שבע שנים מיום סיום העבודה.

1959

✓ נבנו לתוקף שני חוקים: חוק פירות ותעמוקה, שקבע את החסדרים החוקיים לניהול לשכות עבודה ולחלוקת העבודה בין דושייה, לשכות העבודה הראשונות בארץ הוקמו על ידי מסלחה פועלים בימי "העלייה השנייה", תפקידן המרכזי באותה תקופה היה "לכבוש עבודה", הרישו להשפיע על איכרים ועל מוסדות לחת עבודה לפועלים יהודים ולחלק את מי העבודה שהשיגו בדרך זו בין חבריהן. יום העבודה הפך אמצעי למשיכת חברים למסלחה. עם הקמת הסתדרות העובדים הכללית, הקימה אף היא לשכות עבודה ברחבי הארץ. החוק השני הוא ביטוח ילדים, המסדיר קצבה לפי מספר הילדים במשפחה. קצבה זו הוליסה את "תוספת המשפחה" שהמעסיקים שילמו בעבר בחור חלק מהשכר.

1960

✓ כ - 1,600 עובדי מיטל ומטק ב-18 בתי חולים ממלכתיים שבתי, בתביעה להשיג את שכרם לשכר העובדים בבתי החולים של קומת חולים.

הסכם המסכמא עליית מחירים, מוצרים ושכר. הסכם זה היה הראשון לעוד הסכמים שיבוא ואשר ייקראו "עסקות חבילה".

בספטמבר נחתם בין התאחדות התעשייתיים לבין ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל תקופת עבודה - הסכם קיבוצי כללי. ההסכם קבע כללי התנהגות נאותים מצד ההנהלה ומצד העובדים בנושאים רבים: היעדרות מהעבודה, איחורים לעבודה, סורים תקינים בעבודה, בטיחות ועיות וכללי "עשת ואל תעשה" נחתם של המרת מסמעת בעבודה ואי ציות להוראות. ההסכם קיים עד היום.

בחודש אוקטובר פתחו קיבוצי נמל חיפה בעביתה במחאה על הורעה בתנאי העבודה. העביתה שגרה את נמל חיפה לפעילות מסחרית, כעבור כמה ימים נסתיימה העביתה מבלי שהעובדים הגיעו להישג מסוים.

1963

נחקק חוק פיגורי פיגורין, שקבע את החובה ואת התנאים לחשלוש פיגורי פיגורין לעובדים.

שביתה 30 אלף עובדי המדינה שיתקה את רוב הפיזותים הציבוריים.

1964

נחקק חוק שכר שווה לעובדות ולעובד, החוק קובע כי מעסיק חייב לשלם לעובדת שכר שווה לשכרו של עובד באותו מקום עבודה, בעבוד אחת עבודה.

בחודש יוני נחתם הסכם קיבוצי כללי לפנסיות קמה משלימה (יסוד) - מועלים. על פי ההסכם, החלו להאריש סכומים למבטוחים מכספי המעסיקים והעובדים, בשיעור של 3% מכל צד. כן קבעו כללים לקבלת תשלום המנסיה לעובד שפרש מעבודה בגיל המרישת.

הינהג דיווח אחיד בשירות הציבורי. מאז הפך השירות הציבורי, על חלקיו השונים, למערכת אחת של יחסי עבודה, כוננת הדברים הייתה להסדיר את מנגה השכר, סלמות דיווח העובדים ותנאי העבודה הבסיסיים, שהפכו להיות דומים ביותר בכל חלקי המערכת בשירות הציבורי.

1965

ביולי נחתם זיכרון דברים - הסכם קיבוצי כללי לסחרי הבראה ונופש, שעיקרו: התנאים לחשלוש דמי הבראה על ידי המעסיק.

בסוף השנה הוקמה לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים, ארגון הגג של המעסיקים הפרטיים. נוצרה חזית אחת של 11 אגודות שהצטרפו ללשכה החדשה והתאגדו בעיקר לצורכי ייצוג המעסיקים הפרטיים, מר"ס עם הסתדרות העובדים והממשלה ככל הקשור להסכמי עבודה, מדיניות כלכלית, סיסים ועוד.

1966

בחודש פברואר פרצה שביתה האטה מסושככת במל אשדוד. הרקע: מאבקי כוח בין ההנהלה לבין **יחסי פרץ**, מני ועד הפועלים.

בין התאחדות בעלי התעשייה בישראל לבין הועד הפועל של ההסתדרות הכללית נחתם הסכם קיבוצי כללי על תנאי עבודתם של מובילים וקפיישים.

שנת 1966 היזכר כשנת המיתון. הממשלה החליטה להפעיל מדיניות כלכלית חדשנית, במטרה לתבוא לריסוק העלייה ברמת החיים. מדיניות המיתון הגדילה את שיעור האבטלה בעיירות הפיתוח עד לכ - 20 אחת. 400 אלף איש היו בשנה זו מתחת לקו העוני. המיתון היה כישלון פרק מלחמת ששת הימים, שפרצה בחודש יוני 1967, הביאה לסיומו.

1967

בחודש ינואר נחתם בין התאחדות בעלי התעשייה וההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל הסכם קיבוצי כללי, להסדר יחסי העבודה, יישוב חילוקי דעות ותקנות העבדות. - המיתון הקשה שנקד את המסק הישראלי בשנת 1966 והעלייה במספר המובטלים שבאה בעקבותיה, הביא את הממשלה להנהגת תשלום קצבת דמי אבטלה למובטלים. גובה התשלום למובטל היה 130 - 200 לירות. עשרות אלפים מובטלים ראשונים היו אכאים למענק אבטלה.

נחקק חוק שירות עבודה בפעול חייום. החוק מגדיר סקוסות עבודה במפעל חייו, או

1973

✓ נחקק חוק ביטוח אבטלה המבטיח מינויים של המנהל לעובדי מובטל, כדי שיוכל להתקיים.

✓ משרד האוצר מקצב 21 מיליון ל"ד לרצף מידי עבוד משפחות מיוזמות ילדים ובעלי הנספות במזכות, שנכנס מהחייקרויות האחרונות במשק.

1974

✓ הופקל ביטוח נכות על ידי המוסד לביטוח לאומי, באמצעותו ניתן לשלם קצבת נכות בשיעורים יחסיים לדרגת הנכות ולגודל המשפחה, לאדם שאינו יכול להשתכר בגלל לקוי טפי.

1975

✓ הוגש לראשונה פרויקט אומל, בדרך כלל של 2% מדי מעם, במטרה לסנוע ספקולנטים לגל עליות חדשות. עד אוקטובר 1977 היו 25 פרויקטים כאלה מדי כמה שבועות. "השער האומל" בוטל עם הסגת הליברליזציה הכלכלית לאחר המחנק ועליות הליבור.

✓ **הושג פרץ**, יו"ד ועד עובדי נמל אשדוד, הפך בשנות ה - 60 לרשות המוזהה יותר מכל עם מאבק המועלים בישראל. לאחר שישטר מר"ב שרצב בכניסה לגל דרש ממנו להודות, הגיב פרץ בבקש וסגר את שערי הנמל לכמה שעות בעזרת מנופים וזלזוזות. בית המשפט נר עליו הודשיים מאסר בפועל, תוצאי הניבו בהפגנות ובשביתות. הפרשה חשפה את הכוח הרב שצברו מנהיגי מועלים.

✓ התקבלה רפורמת ועדת בן שחר במיסוי. הרפורמה תיקנה עיוותים במערכת המס, שהתבססה על מס שולי גבוה ועל רשימה של תצאית פטורות מס. הרפורמה מיטטה את מערכת המס, המחייבה את המס השולי וביטלה פטורים, ובעיקר שינתה את השיטה בנוגע לילדים: במקום זימי מס, עברו לשיטה של קצבאות ילדים, תוך כדי הוצלתו.

✓ נחקק חוק זכויות עובדים במשיטת דגל החוק מבטיח מינוי לעובד שמעבידו משט את הדגל, או שניתן לו פירוק לתאריך בו עבר העובד.

עבודה במפעל לפרק שירותים קיומיים או בעת אירוע אסון המוני.

הסוגה היא למפעל שגורש להפעילו לצרכי תגנת המדינה, ביטחון הציבור או קיום הספקה או שירותים חיוניים, שאסור להפעילו לצרכי קיום המפעל, ותפעולתו חיונית לקיום האספקה והשירותים החיוניים לציבור או לייצוא.

1969

✓ נכנס לתוקפו חוק בית דין לעבודה, אשר לפיו הוקמה מערכת שיפוטית מיוחדת לענייני עבודה, לרבות ענייני הביטוח הלאומי. לבית הדין שתי ערכאות: בחי דין אזרחיים: בנצרת, חיפה, תל אביב, באר שבע וירושלים ובית הדין הארצי בירושלים.

ייתרו של בית הדין הוא שמכתיים בו שאטטים מקצועיים ונציגי ציבור (המיזגים עובדים ומעבידים).

1970

✓ משנה זו חל שינוי משמעותי בדרך ההסמכה הפוליטית והכלכלית העקיפה של הממשלה על מערכת יחסי העבודה, במטרה להבטיח את היציבות היחסית של השכר ושל המחירים במשק. הממשלה הפכה לשותף פעיל בתהליך הסו"מ שבין נציגות המעסיקים הפרטיים להסתדרות על מדיניות השכר לשנים 1970 - 1971. כחוצאה ממעורבות פעילה זו, נעשתה בין שלושת השותפים בסיקוח זה "עסקת הבילה", שקבעה מדיניות מסכמת ומקובלת על הצדדים בכל הקשור לשכר, למישים ולמחירים.

✓ ראש הממשלה אשר החליטך נאשו עם מזכיר הסתדרות המורים התיכונים, בניסיון לשים קץ לשביתה הנמשכת כחודש - ונכשלים.

1972

- ביאשית השנה נחתם "הסכם מסגרת" בין התאחדות התעשיינים לבין ההסתדרות הכללית. ההסכם קבע את שיעור הוצרי שיינתן לעובדים בעד החייקרויות. ההסכם קבע שלוש רמות לסו"מ: הסכם מסגרת לכלל המשק, לאחר מכן יקיימו את הפר"ם הענפי ואחר כך את המו"מ המפעלי. הסיטה קיימת עד היום.

יחד למערכות במשק הישראלי: בוטל הסיקור על מטבע החוץ, הועלת מס ערך מוסף, בוטלו סובסידיות על מחן והועלת המע"מ. במהלך השנים הביאה החכנית הכלכלית החדשה למחזור אינפלציוני מסופף.

1978

✓ על שביעות וסכסוכי עבודה. שיכופים באל על, בבתי הספר התיכונים ובמועצות המקומיות. ריקע: דרישות לתוספת שכר.

✓ בחודש מארס חתמו לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים והסתדרות הכללית של העובדים הסכם קיבוצי כללי - "הסכם מסגרת", שתכליתו שינוי מבנה התעסוקה במשק ותמיכה במדיניות שמשמעותה "עם הפנים לעובדי הייצור".

1979

✓ האינפלציה השנתית היגיע לשיעור חלת ספרתי - 114%, הביאה את המשק אל סף משבר. שר האוצר יגאל הורוביץ יזם הכנית חירום כלכלית שכללה, בין היתר, את החלפת הלירה במטבע חדש - השקל.

✓ בחודש יוני נחתם בין התאחדות התעשיינים לבין ההסתדרות הכללית הסכם קיבוצי כללי בדבר הנהגת פנסיה מקיפה בתעשייה. ההסכם הרחיב את תחולת הסכם פנסיה קנה משלימה (יסוד) שנחתם ביוני 1964, והוסיף פנסיה לשארים ומנסיית נכות.

✓ בחודש נובמבר חתמו הצדדים הסכם קיבוצי - כללים מוסכמים בדבר מועצות ייצור משותפות למירון הייצור והעבודה בתעשייה.

1980

✓ בחודש ינואר יזמו "13 הוועדים" הברזלים שביתת מחאה, שהייתה אחת משביתות המחאה הברזליות ביותר במשק הישראלי לאחר ששר האוצר דאז, יגאל הורוביץ, הטיל מדיניות כלכלית מחמירה.

✓ בחודש מארס נחתם הסכם קיבוצי כללי בין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים לבין ההסתדרות הכללית, שהסדיר את נושא תוספת

✓ נחתם הסכם קיבוצי כללי המאמץ את המלצות הוועדה לבדיקת חסדר תוספת היקף. ההסכם נחתם לתקופה של ארבע שנים, ומטרתו הסדרת השלומי תוספת יוקר.

1976

✓ נחקק חוק זמי מחלה הקובע את זמאות עובד הנעדר מעבודתו עקב מחלה לקבל ממעבידו משלום, כמסיפות לתקופת זמאות לימי מחלת.

✓ נחתם איגרון דברים - הסכם קיבוצי כללי בין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים לבין ההסתדרות הכללית של העובדים להעלאת המריון והייצור, במיוחד בהתחשב בקשיים שבהם נתון המשק הישראלי.

✓ נחתם הסכם קיבוצי כללי בדבר שכר מינימום. שכר העבודה לא יפחת מ - 40 ל"י ליום עבודה מלא, או 1,000 ל"י לחודש עבודה מלא.

1977

✓ קקוד טיסה של חיל האוויר מפעילים את מגדלי הסיקה בכל שדות התעופה בישראל, במקום קקוד רשות שדות התעופה השוכחים. זו הייתה אחת הפעמים הבודדות בהיסטוריה של יחסי העבודה בישראל שאנשי צבא שבזו שביחה של עובדים.

✓ 3 - 17,377, סועד הבחירות, הגיעו לסיומן כמעט 50 שנה של שלטון מפא"י וממשיכיו - "המערך" ומפלגת העבודה.

✓ המערך הובס בבחירות לבנסת החשיעית והליכוד ניצח. יש לאיזע זה משמעות רבה בתחומים רבים, בהם תחום יחסי העבודה. עד לשנת 1977 היו ממשלות ישראל מעורבות במידה רבה בפעילות הכלכלית במשק, עם עליית מפלגת הליכוד לשלטון החל כתבונן מדיניות כלכלית חדשה, שנועדה להעביר את המשק הישראלי מהמודל הסוציאליסטי למודל הקפיטליסטי - ליברלי.

✓ באוקטובר הודיע שר האוצר שמחה ארליך על הנהגת ליברליזציה מקיפה בכלכלה ("הכללה חובנת"), במטרה להעניק חופש רב

כללית של הרופאים. הקילה: דרישה להעלאה בשכרם ושיפור תנאי עבודתם. בחודש מאי הוציאה המדינה צווי ריתוק לאלפי רופאים במטרה להחזירם לעבודת הרופאים החליטו לא לציית לצווים ועזבו את מקום עבודתם. ב - 14 ביוני החליטו הרופאים להחריף את צעדיהם והכריזו על שביתה רעב. זו נמשכה במשך שבועיים. השביתה הסתיימה לאחר 117 ימי שביתה, כאשר נחתם הסכם שכר חדש וכתוצאה משונו זכו הרופאים להסמכות שכתר גדולה.

1984

✓ על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, עובדים בישראל נג 9 אלף חושבים מיהדות, שומרון וחבל עזה. מחציתם עובדים בענף הבנייה.

✓ בסוף השנה נמדדה בישראל אינפלציה שנתי של 3.73.8%. היעדר מיסוי על שוק ההון והסרת ההגבלות על סחר במטבע חוץ הביאו לבהלת של רכישת דולרים. אשר החליטה את המטבע הישראלי. האינפלציה נרמה למשבר כלכלי קשה. העלויה בשכר החודשי לא הגליחה להרביק את קצב עליית המחירים.

✓ בחודש אפריל חותמת הסתדרות העובדים הכללית ולשכת התיאום של הארגונים הכלכליים על הסכם לתשלום תוספת יוקר של 38.2% - הנבחה ביותר מאז הקמת המדינה.

✓ מאות מעובדי מסמנות ישראל חוסמים את הכביש הראשי בחיפה במחאה על פיטורי 180 מחבריהם.

1985

✓ בתחילת השנה חייתה מדינת ישראל בשיאו של משבר כלכלי קשה עם קצב אינפלציה גבוה. המשבר אילץ את הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים להגיע להסכמה על תמונת כלכלית חדשה.

✓ "אתא" היה אחד ממפעלי הטקסטיל הגדולים בארץ, שפעל בקרית אתא מאז שנות השלושים. בתחילת 1985 החרף המצב בענף והנחלת המפעל פיטרה 400 מהפועלים.

היוקר. ההסכם מקנה תשלום כאסו מדד המחירים לצרכן שולה מעל שיעור מסוים שיקבע ותעניק פיצוי לעובדים על שיעור מעליות המדד.

✓ בחודש אוקטובר כרתו לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים וההסתדרות הכללית שני הסכמי עבודה קיבוציים כלליים: השתתפות המעסיק בהוצאות ההבראה והנופש, והשתתפות המעסיק בדמי נסיעה בתחבורה הציבורית.

✓ הנספה מאשרת חוק להסמכת הנספה - פרי יחסיו של שר העבודה והרווחה, **ד"ר ישראל כץ**, שנועד להבטיח רמת קיום מינימלית לכל תושב במדינת.

1981

✓ בחקוק: חוק הרמנות שונה בתעשיית, שנועד למנוע אמליה בעבודה על בסיס מין, וחוק הגנה על הפרטיות, האוסר פגיעה בפרטיותו של אדם.

✓ ארגוני המורים וועד המורים המרכזי מטכונים כשילוח תלמידים מלימודים עקב דרישת המורים להסמכת שכר, על פי המלצת עמיתו.

1982

✓ על השביתות במשק מפתחים, שר האוצר והמזכיר הכללי של ההסתדרות תוחמים על יכרוך רבנים המסדיר את דרישת השכר במשק הציבורי, ומעניק לשכירים תוספת שכר שמוצעת של 2%.

✓ בחודש יולי נחתם בין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים וההסתדרות הכללית של העובדים הסכם קיבוצי כללי (במסו) רב שנותי בדבר תוספת יוקר.

✓ בחודש אוגוסט חתמו שני הצדדים הסכם קיבוצי כללי בדבר מדיניות העבודה והשכר בתעשייה.

1983

✓ בחודש מארס פרצה אהה השביתות הארוכות ביותר בתולדות המדינה - שביתה

לאחר שלושה חודשים נודע לפועלים כי ההנהלה מתכוונת לסגור את המפעל. הם התבצרו בו ותבעו להמשיך לעבוד במפעל. הנושא אף הועלה לדיון בכנסת, חו קראח לממשלה לטנע את מנרת המפעל. בחודש יולי נסגר המפעל. בשטח המפעל נפתח מאוחר יותר קניון. כך נעלם אחד הסמלים של הימים ההם.

ב - 1.7.85 יצאה לדרך החכנית לייצוב הכלכלה הישראלית. עיקרי החכנית היו: פיתוח גבול, הקצאת שכר עבודה, שער הדולר ומחירי הייבוא הנגזרים משער הדולר. החכנית נוסחה לתסיסה במשק, להפגנות ולשביתות. כיוון שתבעה צמצומים רבים בהוצאה הציבורית ופיטורי אלפי עובדים.

מוד יולי היה 27.5% במסמבר נעשה מהלך נוסף: החלפת השקל, שאיבד את ערכו באינפלציה בשקל החדש (1/2), בסוף שנת 1985 התברר כי חכנית ההכרזה הצליחה. המוד הול לרדת והמשק התאושש באיטיות.

בחודש ספטמבר נחקק 'חוק התסדרים לשעת חירום במשק'. חוק מאפשר לממשלה להעביר מספר תקנות ספציפיות לצורכיה בהצבעה אחת, תוך אכיפת המשמעת הקואליציונית של חברי הכנסת. בעקבות הצלחת המהלך, הפכה ועברתי של חוק התסדרים סמוך לתחילת הדיונים על החקירה, לפנתו קבוע של ממשלות ישראל.

בחודש אוקטובר מחליטה התאחדות הסטודנטים לא לפתוח את שנת הלימודים משל שכר הלימוד הנבית. לאחר 23 ימי שביתה חושג הסכם ופתחו האוניברסיטאות.

1986

בחודש ינואר, בעקבות חידודות במצב הכלכלי של חברה 'מסמנות ישראל', עמדה החברה הממשלתית בפני פירוק. מאות מעובדי המסמנות התבצרו במפעל בחיפה לאחר שהוחלט להוציאם לחופשה ללא חשלוס - מולך שהיווה למעשה צעד ראשון לקראת סגירת המפעל. לאחר מאבק ממושך שכלל הפגנת סוערות

והסיפת כבישים פונה מפרק זמני, שעסק בהכרזת החברה עד להפרטתה בשנת 1995.

1987

נחקק חוק שכר מינימום. חוקק החליף את הסכם הכנסת מינימום שהיה נהוג עד אז.

בשאיפה להגיע לעצמאות כלכלית וצבאית בייצור נשק, החליטה משרת הביטחון לייצר בתעשייה האזרחית מניס קרב ישראלי בשם 'לביא'. התבנון והייצור נמשכו שנים. ככל שהתגלך התאריך גדל מספר המתנגדים. וטענות הייתה שעדיף לקנות מטוסים מארצות הברית.

בחודש אתוסט החליטה הממשלה על הפסקת פרויקט הלביא. בפרויקט הועסקו אלפי עובדים. בעקבות עצירת הפרויקט פוטרו או התאזו לפרושה מוקדמת אלפים מעובדי התעשייה האזרחית. שהאיצו את התפתחות העשיית החי-סק.

רשות השידור שוכנת. הרדיו והטלוויזיה מסובכים בשל תביעת עיתונאי רשות השידור להשוות את שכרם עם השכר בעיתונות הכתובה. השביתה נמשכה 52 יום.

1988

בחודש ינואר יצא לאור העליון הראשון של ירחון 'משאבי אנוש'. לפני עשרים שנה זה היה חידוש משמעותי. כך כותב המריל חתך סדן בדבר המערכת של העליון הראשון:

'יותר ויותר מנהלי מערכות מכירים בעובדת, שלטפל במשאבי אנוש, פירושו לעסוק בזכס יקר מאוד ואולי המורכב והבעייתי ביותר, מאידך - המרתק ביותר, אשר עסקינן במני אדם.

'משאבי אנוש' היוו כתב העת המקצועי הראשון המונה במישרין אל המטפלים בענייני כוח אדם ואל המקוריות הסדבות אותם, ונועד לענות על אספקת מידע וכלים להערכת המתרחש בתחומים מקצועיים אלה. ב'משאבי אנוש' נעסוק לא רק בהקדמות כלליות אלא, בנישה אל לב הנושאים המעשיקים אותם - קהל היעד.

א. מנשים בין אנשי עיון, מחקר ומנהלי כוח אדם הפועלים בשטח.

מטאבז אוניו' לשנת 2000 - מטאבז באשכנז
כיתרון היחסי של האוניו' וגם "יהול מטאבז
אנוש בהתאוששות לאחר צמצומים - ממטבז
למציחה".
כאילו לא עברו עשרים שנה.

✓ העלייה הגדולה מארצות הבר העמים מגיעה
לארץ. משנת 1989 ובמהלך שנות התשעים
הגיעו לישראל כמיליון עולים חדשים מארצות
הבר העמים, שהשתלבו בכל ענפי המחקר
והתעסיות.

1990

✓ בחודש ספטמבר מתפרסם מגיליל סולתם
ביקנעם בעקבות דו"ח ועדת חקירה של "כור",
על שאיפשר שיסוד כלבים בעובדי המפעל
השוכנים.

✓ קמה הסתדרות העובדים החדשה בעקבות
"מחסר" מבני ותפיסתו שחל בתחילת שנות
התשעים, מהלך שבראשו עמדו חיים רמון
ואסיר פרץ.

עם חקיקת חוק ביטוח בריאות ממלכתי נוחק
הקשר עם קופת חולים כללית הנושם דגש על
פעילותו של האגף לאיגוד מקצועי. כחלק
מהמהלך החדש נוחק האשר עם משק האנשים.
כדי שלא ייווצר מעור אינטרסים בין המסדרות
ממשיק לבין המסדרות כאיגוד מקצועי.

1991

✓ נחקק חוק עובדים זרים המסדיר מידו עובד
זר ומהם התנאים הנדרשים להעסקתו.

✓ בחודש מארס החלו בשביתה עשרות אלפים
עובדי המינהל במטק, כדרישה לתוספת שכר
ובמחאה נגד הסתבת במר"ם על קיצור שבוע
העבודה וחילום עבוד פיגוע.

1992

✓ בחודש ינואר פרסם המוסד לביטוח לאומי
את הדו"ח השנתי על מצב העוני. 23 אלף
ישראלים חיים מתחת לקו העוני. הממצאים
דירגו את ישראל כמדינה בעלת הפערים
החברתיים הגדולים ביותר בקרב המדינות
המפותחות.

ב סיוע מצד מערכת "משאבי אנוש" בקבלת
"יועץ מקצועי מצד מומחים בכל תחומי
פעילותם של האוסקים בזכות אדם.

ב ערבי השתלמויות מקצועיים בנושאים
מעשיים, בהשתתפות בעלי מקצועי.

להלן מסגרת מהנושאים בגיליון הראשון הראיון
האישי "ממספס" ברוב המקרים, מצודי כוח
אדם מרכזים למאבק, מודעות דרושים - לא
תמיד 'ביג', העובד הישראלי נושא מחות
מהעובד האמריקאי, מיטרת עובדן - פרציון
במצט מוכתמים ועוד...

✓ נחקק חוק שוויון הודסמיות בעבודת. החוק
אשרד אפליה בין דודשי עבודה בקמלה לעבודה,
בתנאי עבודתם ובקידומם ובתכונתם.

✓ בחודש אוגוסט נחתם הסכם קיבוצי כללי
בדבר מעבר האובדים במגזר העסקי לטביע
עבודה קצר - 9 שעות ב - 5 ימי עבודה, כלומר
45 שעות בשבוע, ללא ירידה בשכר.

1989

✓ בחודש אוגוסט הניקה רמת האבטלה לשיא
חדש - 150 אלף דודשי עבודה, שוויון ב - 9.5%
מכות העבודה במטק, מ הייתה עלייה של כ -
60% לעומת מספר האבטלים בשנה שלפני כן.

✓ בחודש דעסמבר נערך במסד המכביה ברמת גן
הכנס השנתי הראשון למשאבי אנוש, בהפקתו
ובארגונו של יודון "משאבי אנוש". נושא הכנס:
"משאבי אנוש והמגליל". בהשקפה הכנס נכתב,
בין השאר: "ככנס זה, הראשון מסוגו, אנו
פוחחים מסדרת חדשה של מפגשים מקצועיים
בין כלל המפקדים על יהול מטאבי אנוש
בישראל. הכנס נועד לפתח תהליך של ידידות
בנושאים הנוגעים לדפוסי יהול, טיפוח ופיתוח
המשאב האנושי... משאלת השאלה כיצד ניתן
להפיק את המירב ממשאבי האנוש כדי להקנות
יתרון יחסי למטק בישראל"

בתנוית הכנס הראשון מצאנו, בין היתר, את
הנושאים הבאים: משאבי אנוש כמרכיב
באסטרטגיה תיהולית עסקית - סרופים, ד"ר
שלמה בוק נשיא "אומטרופיק", ד"ר דב פוחסן
מגליל "אינטל" ישראל; "אתגרים בניהול

✓ בחודש מארס נחקק חוק חופש העיסוק. חוק יסודי חדש שעינן את זכותו של האזרח לעסוק בכל מקצוע שבחור בו, מבלי שהמדינה תאסור זאת עליו במסגרת הקיקה מצבילה. החוק היווה פריצת דרך בתחום ההגנה על זכויות הפרט בישראל.

1993

✓ בינואר הכריזו המרצים באוניברסיטאות על שביתה, לאחר שנדחתה דרישתם להשוות את שכרם לשכר המשולם בסקטורים אחרים במשק, השביתה נמשכה כשלושה חודשים.

✓ באפריל הוטל סגר מוחלט על השטחים ואלפי פועלים פלשתינאים לא הגיעו למקום עבודתם. בעקבות לחץ של קבלנים וחקלאים, שנותרו ללא ימים עובדות, ניתנו היחרים לקליטת מאות עובדים זרים. שמונה שנים אחר כך הועסקו בישראל כ- 300 אלף פועלים זרים, שהיו כ- 13% מכוח העבודה.

1994

✓ בחודש מארס נקבל בכנסת חוק יסודי. חופש העיסוק. מטרתו להגן על חופש העיסוק ולאפשר לכל אזרח או תושב של המדינה לעסוק בכל עיסוק, מקצוע או משלח יד.

✓ בחודש מאי נחלה מפלגת העבודה מפלה, כאשר בבחירות לתפקיד יו"ר ההסתדרות העובדים הכללית ניצח חיים רמון בראש רשימה כלתי מפלגתית בשם "רם".

מאז היווסדה הייתה ההסתדרות העובדים נתונה לשליטתה של מפלגה אחת בלבד: מפא"י, ובהמשך למפלגת העבודה. שלטון העבודה בהסתדרות נראה נצחי. חיים רמון, ממנהיגיה הצעירים של המפלגה, ואיתו ח"כ עמיר פרץ, יצאו נגד המסד ההסתדרותי.

רשימת "חיים חדשים" קיבלה כמעט מוחצית הקולות וחיים רמון נבחר ליו"ר ההסתדרות. תוך תקופה קצרה עוד רמון רפורמית בהסתדרות. הסהסן היה אחד המשמעותיים במערכת יחסי העבודה מסגרת התשעים ועד היום.

✓ בחודש יוני התקיים בוועידת יעקב כנס הדרוכה הראשון בהפקתו ובעריכתו של יוחנן "משאבי אנוש". נושא הכנס: "הדרוכה איכותית

- הדרוכה לאיכות".

בין הנשאים והמרצים בכנס הדרוכה הראשון: ניהול הדרוכה לפי יעדים - פרופ' מרים ארז, פיתוח מנהיגות איכותית - החוקן ופינשוץ - צידא אילון יו"ר האו"ם על, הסמכה ל- 9000 ISO, ניתוח כלים לאבחון ארגוני בתהליך פיתוח יישות ניהול חדשנות - יו"ר אברהם אופק ועוד.

1995

✓ בחודש ינואר מופעל חוק ביטוח בריאות ממלכתי חובה. המוסד לביטוח לאומי נובה מהעובדים את דמי הביטוח ומעביר את התשלומים לארבע קופות החולים. בהתאם למספר המבוטחים בכל קופה.

1996

✓ נחקק חוק העסקת עובדים על ידי קבלני ביח אדם (מוכר בשם חוק חברות כ"א). החוק נועד להסדיר את מעמדם של עובדי הקבלן בישראל.

✓ ועדת השורים מחליטה להקציא אשרות עובדים מחו"ל. 500 עובדים זרים יורשו מדי חודש. 104 אלף עובדים זרים שזהים בארץ ברישיון.

✓ בחודש מארס נחקק חוק שכר שווה לעובדת ולעובד, במטרה לקדם שוויון ולפגוע אמליה בין המינים בכל הנוגע לשכר או לכל גמול אחר בקשר לעבודה. החוק מפרט מהי עבודה שווה ערך ואת הזכות לשכר שווה.

1997

✓ בחודש פברואר נחקק חוק הגנה על עובדים (חשיפת עבירות ופגיעה בטוחר הסידות או במינהל תקין). מטרת החוק: להגן על פגיעה בעובד שהעיש תלונה נגד מעבידו בעניינים של טוחר סידות.

✓ אלפי נישעים הקועים בתב"ג, מרכזיות שלפון קודמות, כנישים נחמנים, שיבשים במשק בעקבות שביתה כללית שהכריזה ההסתדרות לאות ההגנת עם עובדי בזק, המתנגדים להפרטת החברה.

✓ בחודש יולי נספרו 160 אלף מובטלים - שיעור האבטלה הגבוה ביותר מאז תחילת שנת 1994.

2002

✓ המיתון החריף מספר המעבידים והיעד לכ - 300 אלף, ירידה היא בצמיחה (7.2%-).
הדולר יונק עד כדי 3 שקלים לדולר ונישם היא במספר העניים בישראל, מעל מיליון מתוכם חצי מיליון ילדים.

✓ בתודש מארס נחקק חוק הודעה לעובד (תנאי עבודה), המחייב מעביד למסור לעובד שהתחיל לעבוד אצלו הודעה בכתב, שבה יפורטו תנאי עבודתו, הדרת הפקידו ומרכיבי שכרו.

✓ בחודש אוגוסט החליטה הממשלה על הקמת מינהלת לנידוש עובדים זרים השוהים בישראל ללא אשרות.

2003

✓ בינואר פיטר בנק הפועלים סאת עובדים. הביטוח: המיתון המתמשך, המהלך עורר סערה ציבורית על רקע הרווחים הגבוהים שהצגו הבנק.

✓ ביוני התקיים הכנס העשירי להדרכת ישראל, נושא הכנס: קידום חדשנות ויצירתיות בהדרכה.

✓ מרסם ה"ח העוני לשנת 2003: 1.4 מיליון נפשות מחת לקו העוני, מהם 652 אלף ילדים. זהו אחד משיאיו של תהליך המלווה את שני העשורים האחרונים - הגדלה הקיסוב חברתי, והצמקת העוני.

2004

✓ בינואר אישרה הכנסת את החוק להעלאת גיל הפרישה מהעבודה ל - 67 לגבר ו - 64 לאישה. החוק מופעל מינואר 2005.
מטרת החוק: לקבוע כלים אחידים לעניין גיל פרישה מעבודה, ובכלל זה לעניין זמאת לפרישה מוקדמת.

✓ פרעה שביתת הנמלים, שהייתה אחת השביתות הארוכות במלים, השכיחה נמשכה שלושה שבועות וחצי ופרצה בשל הסיווג לבער פרסמה במבנה הנמלים לקראת הפרסומ,.

✓ כ - 100 אלף עובדים מתחיים בשביתה כללית ומשתקים את המדינת. הירקע: שירוב האוצר להכיר בחסכם קרנות הפנסיה שנתחם עם שד האוצר הקודם, אבדחם שוחט, ערב הבחירות בשנת 1996, משרד האוצר פנה לבית הדין לעבודה בבקשה להוציא צווי ריתוק לשובתים, ההסתדרות הפרה את צווי בית הדין לעבודה, האוצר מוותר על כוונתו למנוע בקרנות ההשתלמות למוכן למרס על הסכמו הפנסיה עם ההסתדרות.

1998

✓ נחקקו שני חוקי עבודה חדשים: חוק למניעת הטורדה מינית, וחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.

✓ בחודש דצמבר התקיים הכנס ה - 10 לניהול משאבי אנוש בישראל, נושא הכנס: "שותפות בתחרות ומחויבות לתוצאות".

2000

✓ בתודש מארס פתחו הרופאים בשביתה. העילת: דרישות שכר ושיפור תנאי העבודה. השכיחה נמשכה 127 ימים רצופים. זו הייתה השכיחה הארוכה ביותר בהיסטוריה של מערכת יחסי העבודה בישראל.
השביתה הסתיימה בהסכם ברורות בו התחייבו הרופאים לא לשבות למשך עשר שנים.

✓ נחקק חוק השוואת זכויות פנסיה לאלמן ולאלמנת.

2001

✓ בתודש מאי נחקק חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ותפטרות. החוק מגיל חובת הודעה מוקדמת של מעסיק לעובד על פיטוריו, וחובת הודעה של עובד המבקש להתפטר לתת למעבידו הודעה מוקדמת לתפטרות.

✓ נשיא בית הדין הארצי לעבודה, השופט מנחם ארלו, ממליץ לאשר את השיטה הנהוגה באירופה ובארצות הברית, לפיה כל הצדדים למשא ומתן ביחסי עבודה עובדים הליך נשיא, כתנאי להנשט תביעה לבית הדין.

עלייה של 28.5%. תוחמים מצביעים על עלייה בביקוש למטילים, תוכניותים ומסלולי השוואה.

2007

✓ בחודש פברואר נחקק חוק הוכחת לעבוד בישיבה. החוק, המכיר גם בשם "חוק הקוסמיטול", מחייב מעביד להעמיד לרשות עובד במקום העבודה מושב לעבודה ולא ישנע מהעובד ישיבה במהלך עבודתו.

✓ בחודש יולי חתמה ההסתדרות ולשכת החיאים של הארגונים הכלכליים על הסכם פנסיה מקיפה חובה לכל עובד. ההסכם הורחב באמצעות זו הורחבה על כלל המאגידים במשק. - בחודש אוקטובר פרצה שביחת המורים העל יסודיים, עילת השביתה: דרישות שכר וצמצום מספר התלמידים בכיתה. השביתה נמשכה 55 ימים. זו הייתה שביחת המורים הארוכה ביותר בתולדות החינוך.

במקביל שבנו גם מרצי האוניברסיטאות בחיפה להעלאת שכר.

✓ מבקר המדינה מצא והתריע נגד תופעת הפטריוט - האהבת בני משפחה וקורבים בקבלה לעבודה בחברות ממשלתיות וברשויות ממשלתיות. נמל אשדוד, רכבת ישראל, חברת החשמל, רשות שדות התעופה.

2008

✓ בינואר נכנס לתוקף סעיף 12 / א לחוק קבלני כוח אדם. עובדים המעסיקים באמצעות חברות קבלני כ"א ייהפכו לעובדים קבועים של המעסיק במקל לאחר השגת הדשי העסקת.

✓ סיעור האבטלה ברבעון הראשון של שנת 2008 הגיע ל - 6.3%. אחת האבטלה הוא הנשך ביותר בישראל מה 13 שנת, מאז תרבעון השני של שנת 1995.

✓ בחודש דצמבר יתקיים הכנס השנתי העשירי לניהול משאבי אנוש בישראל. נושא הכנס: "עם הפנים למחר - ניהול משאבי אנוש בעולם כלכלי משתנה".

✓ באוגוסט ראה אור גיליון 200 של ירחון "משאבי אנוש". סותן דבר המארכת: "גיליון 200 הוא עוד גיליון דרך בדרכנו הארוכה, ומבאן הדגש העיקרי הוא דווקא על המשכיות. על העשייה, על מה שמצד".

✓ בספטמבר פתחה ההסתדרות בשביתה כללית במשק. בתגובה על כך שעשרות רשויות מקומיות לא שילמו שכר לעובדיהן במשך חודשים.

✓ הושלמה "חכמת וסקוטסון" בארבעה מקומות בארץ: נצרת, חדרה, ירושלים ואשקלון. מטרת התכנית: העמה בעבודה של מקבלי הנטות הכנסה.

2005

✓ בחודש יולי אישרה הכנסת תיקוני חקיקה שחובילו להיטוש הרפורמה בשוק התיך עליה הסליחה ועדת כפר. במסגרת הרפורמה הולאמו קרנות הפנסיה הוותיקות שהיו עד אז בדי ההסתדרות. המדינה לקחה על עצמה את הקרנות הוותיקות והחייבה לשלם את מרבית היריעון שנצבר בהן.

✓ בחודש נובמבר בוצע איחוד משודי הת"מ (תעשייה ומסחר) והעבודה לפשרד אחד בשם משרד התמ"ת (תעשייה, מסחר ותעסוקה).

✓ ארגון העבודה הבינלאומי (I.L.O) קיים בישראל מס בינלאומי בשם: "גלובליזציה ונגות - יצירת חודמנות לכל". כנס השחתמו מבכירי ארגון העבודה הבינלאומי. הכנס הוא המשך לדו"ח שחיברה ועדה עולמית מטעם ארגון העבודה הבינלאומי על הדרכים להבטיח שוויון הזדמנויות הוגנות בעבודה, וחלוקה צודקת של מידות העמיתה בעידן גלובלי.

2006

✓ בחודש אוגוסט נחקק חוק הגנה על עובדים בשעת חירום. הדוק נועד להגן על עובד ממני פיטורים בשל היעדרותו מהעבודה או אי ביצוע עבודה בגלל מצב בריאותי מיוחד בעודן.

✓ עלייה בביקוש לעובדי היי-טק, בהשוואה של חוזני פברואר 2006 לפברואר 2005 קיימת

סקירות:

- אנציקלופדיה YNET www.go.ynet.co.il/encyclae
- ארכיון עיתון "גלובס".
- ארכיון עיתון "הארץ".
- ביילין יוסי (1987) **התעשייה העברית - טורפים, ירושלים**,
- גטניו יוסף (עורך) **הסכמים קיבוציים לקביעת יחסי העבודה בישראל 1982-1986**, המכון למחקר העבודה, המכון לקידום יחסי העבודה, התאחדות התעשייתנים בישראל.
- גלעדי ישראל (עורך) (1958) **חוקי עבודה בישראל**, ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל, היועץ הפול, מרכז לתיבות חזית.
- הרוד דוד (עורך) **הסכמים קיבוציים לקביעת יחסי העבודה בישראל 1982-1983**, המכון למחקר העבודה, המכון לקידום יחסי העבודה, התאחדות התעשייתנים בישראל.
- התאחדות התעשייתנים בישראל (1996) **קובץ הסכמים קיבוציים כלליים**, התאחדות התעשייתנים בישראל, אגף עבודה ומשאבי אנוש.
- חן אלמן (1971) **מרחיק לעבר**, הוצאת עם עובד בשיתוף משרד העבודה.
- יבין חיים (1998) **יובל לישראל, יומן לאומי**, הוצאת קבוצת זמיר בר לב בע"מ.
- ירחון משאבי אנוש.
- מטעל ניסים (2008) **ישראל, האלת... שנות 60**, ידיעות ספרים.
- נאור מרדכי (1994) **50 על 50**, עם עובד, משרד הביטחון וההגנה לאור.
- נאור מרדכי (2000) **תעשייה - סיפורם של התעשייתנים והתעשייה בישראל**, התאחדות התעשייתנים בישראל, הוצאה חי מר מוציאים לאור.
- נאור מרדכי (2008) **לקסיקון ישראל- 60 שנה למדינה**, משרד הביטחון וההגנה לאור.
- רביב טבתי (1991) **תעשייה ועשייה - סיפורם של התעשייתנים ושל התאחדות התעשייתנים בישראל, 1991-1921**.
- שירום אריה (1983) **מבוא ליחסי עבודה בישראל**, עם עובד.

וסה עם:

- מניהול מנעון, אמרכל, אדמיניסטרציה, כח אדם ועד לניהול משאבי אנוש ???**
- התפתחות מקצוע ההדרכה ???**
- המהפכה הטכנולוגית, היעילות ???**
- היעוץ הארגוני ניהולי ???**

אתם מחמנים להרים את הכפפה...